

3. ການນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ທົດລອງ (ເຊິ່ງເອີ້ນວ່າ ບົດບັນຍັດໂບລາ ຫຼື “Bolar” provision)

ຜູ້ຜະລິດຢາສາມັນ (Generic Medicine) ຫຼື ຜູ້ທີ່ບໍ່ແມ່ນ ເຈົ້າຂອງສິດທິບັດສາມາດນຳໃຊ້ການປະດິດສ້າງທີ່ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງ ສິດທິບັດເຂົ້າໃນການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ທົດລອງຄວາມປອດໄພ ແລະ ຜົນຂອງຢາທີ່ຕົນຈະຜະລິດໃນຊ່ວງອາຍຸປົກປ້ອງສິດທິບັດໄດ້ເພື່ອ ເປັນຫຼັກຖານດ້ານວິທະຍາສາດໃນການຂໍອະນຸຍາດນຳຢາສາມັນທີ່ ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຜະລິດ ແລະ ຈຳໜ່າຍຢາດັ່ງກ່າວ. ຖ້າໄດ້ຮັບ ອະນຸຍາດ, ຜູ້ຜະລິດຢາສາມັນສາມາດຈຳໜ່າຍຢາດັ່ງກ່າວພາຍຫຼັງ ທີ່ອາຍຸການປົກປ້ອງສິດທິບັດຂອງການປະດິດສ້າງທີ່ຕົນໃຊ້ໃນການ ຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ທົດລອງທີ່ກ່າວມາໄດ້ໝົດອາຍຸລົງ. ເຫດຜົນທີ່ນຳ ໃຊ້ບົດບັນຍັດໂບລາ ກໍຄືເພື່ອຜົນຂອງຢາດັ່ງກ່າວ, ດັ່ງນັ້ນການ ກະກຽມຂໍອະນຸຍາດກ່ອນໝົດອາຍຸການປົກປ້ອງສິດທິບັດຈຶ່ງມີຄວາມ ຈຳເປັນເນື່ອງຈາກວ່າການຂໍອະນຸຍາດຜະລິດ ແລະ ຈຳໜ່າຍຢາຕ້ອງ ໃຊ້ເວລາໃນການທົດລອງ ແລະ ພິຈາລະນາຄວາມປອດໄພ. ພ້ອມກັນນີ້, ກໍເພື່ອຫຼີກລ່ຽງຄວາມຊັກຊ້າຈຶ່ງບໍ່ຖືວ່າເປັນການລະເມີດ ສິດທິບັດຕາມຄວາມໝາຍຂອງສັນຍາ TRIPS. ນອກນັ້ນ, ການຄົ້ນຄວ້າເພື່ອຄວາມເຂົ້າໃຈກໍສາມາດເຮັດໄດ້ຄືກັນ.

ການນຳໃຊ້ເພື່ອການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ການທົດສອບທີ່ ກ່າວມາ ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງຂໍອະນຸຍາດຈາກເຈົ້າຂອງສິດທິບັດຂອງການປະດິດສ້າງ ດັ່ງກ່າວ. ນອກຈາກທີ່ໄດ້ກ່າວມາໃນ 3 ມາດຕະການຂ້າງເທິງນີ້ແລ້ວ, ຍັງມີມາດຕະການອື່ນໆເພື່ອປົກປ້ອງການຜຸກຂາດຢາເຊັ່ນ: ລັດຖະ ບານນຳໃຊ້ທີ່ບໍ່ມີຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານການຄ້າ, ການແກ້ໄຂພຶດຕິກຳ ດ້ານການແຂ່ງຂັນ ແລະ ການຕອບສະໜອງພາຍໃນຢ່າງພຽງພໍ.

ສປປ ລາວ ກັບການປະຕິບັດສັນຍາ TRIPS

ສປປ ລາວ ໃນຖານະ ເປັນປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ (LDC) ອາດຈະໄດ້ຮັບໄລຍະຜ່ອນ ຜົນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດສັນຍາ TRIPS ພາຍໃຕ້ຖະແຫຼງການ ໂດຮາ 2001 ກ່ຽວກັບລະບົບການ ຈົດທະບຽນ ແລະ ປົກປ້ອງສິດທິບັດການຢາ ແລະ ການປົກປ້ອງຂໍ້ມູນການຢາຈົນເຖິງປີ 2016.

ລາຍລະອຽດກ່ຽວກັບການປົກປ້ອງສິດທິບັດ ແມ່ນໄດ້ກຳນົດ ໄວ້ພາຍໃຕ້ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຊັບສິນທາງປັນຍາ ຂອງ ສປປ ລາວ. ກົດໝາຍດັ່ງກ່າວ ສາມາດຫາໄດ້ໃນເວັບໄຊ ຂອງສະພາແຫ່ງຊາດ ທີ່ www.na.gov.la ແລະ ສາມາດຕິດຕໍ່ສອບຖາມລາຍລະອຽດ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍດັ່ງກ່າວໄດ້ ທີ່ກະຊວງວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີ ຫຼື ທີ່ເວັບໄຊ www.most.gov.la

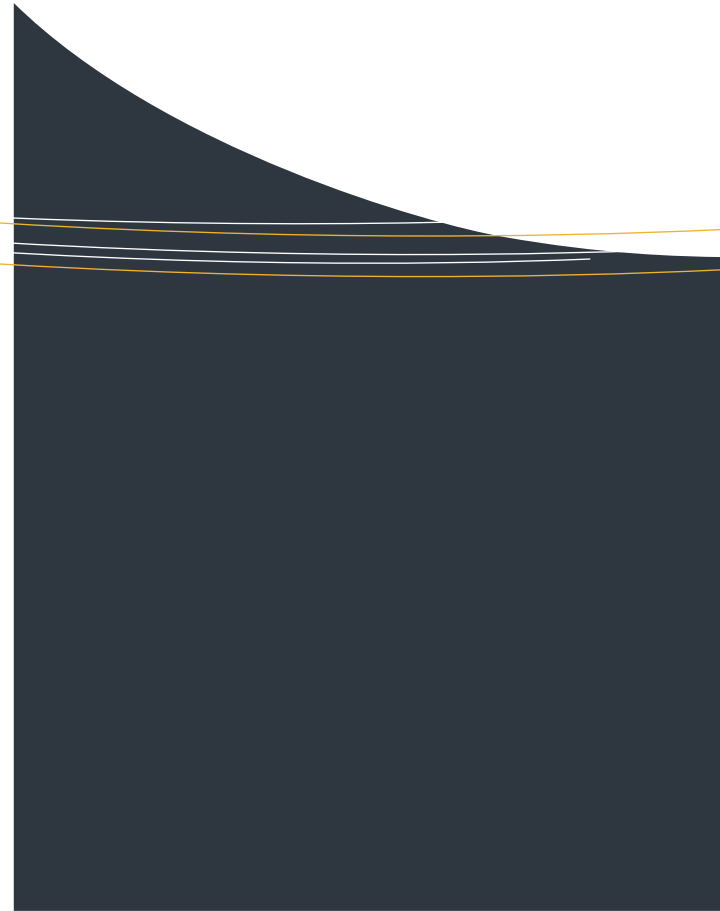
ສິນໃຈຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ

ກົມນະໂຍບາຍການຄ້າຕ່າງປະເທດ
ກະຊວງອຸດສາຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ
Tel/Fax: 021-450066
Email: foreigntrade@laoftpd.com
www.laoftpd.com

ສະໜັບສະໜູນໂດຍ:

**ຊັບສິນທາງປັນຍາ:
ເລື່ອງໃກ້ຕົວທ່ານ
ສັນຍາ TRIPS ແລະ
ບັນຫາສາທາລະນະສຸກ
(TRIPS & Public Health)**

ສັນຍາວ່າດ້ວຍສິດຕິຊັບສິນທາງປັນຍາທີ່ຕິດ ພັນກັບການຄ້າ (TRIPS) ແມ່ນສັນຍາພາຍໃຕ້ອົງ ການການຄ້າໂລກ (WTO). ຈຸດປະສົງຂອງສັນຍາ TRIPS ແມ່ນເພື່ອສົ່ງເສີມການປະດິດ ຄິດສ້າງໂດຍການໃຫ້ ເອກະສິດ (ສິດພຽງຜູ້ດຽວ) ແກ່ເຈົ້າຂອງຊັບ ສິນທາງປັນຍາ ພາຍໃນໄລຍະເວລາໃດໜຶ່ງ. ໜຶ່ງໃນບັນດາຂໍ້ບັງຄັບ, ສັນຍາ TRIPS ກຳນົດໃຫ້ສະມາຊິກ WTO ຕ້ອງປົກປ້ອງສິດທິ ບັດ (Patents) ໃນທຸກຂະແໜງເຕັກໂນໂລຊີ ລວມທັງຂັ້ນຕອນ ການຜະລິດ ຫຼື ປຸງແຕ່ງຜະລິດຕະພັນ ພາຍໃຕ້ ການຍິ່ງຢືນສິດທິ ບັດ ເຊິ່ງລວມທັງຢາປົວພະຍາດ.

ສັນຍາ TRIPS ໄດ້ກຳນົດອາຍຸການປົກປ້ອງຕໍ່າສຸດ ສຳລັບສິດຕິຊັບສິນທາງປັນຍາເຊັ່ນ: ຢ່າງໜ້ອຍ 20 ປີ ສຳລັບ ສິດທິບັດ. ການກຳນົດອາຍຸການປົກປ້ອງດັ່ງກ່າວ ເປັນ ການຈຳກັດ ໄລຍະເວລາ ການໃຫ້ເອກະສິດແກ່ຜູ້ຄິດຄົ້ນ ຫຼື ເຈົ້າຂອງສິດທິບັດ ເພື່ອຫຼີກລ່ຽງການຜຸກຂາດຕະຫຼອດໄປ ອັນຈະເປັນການຈຳກັດການ ແຂ່ງຂັນ. ຜົນກະທົບດ້ານລົບ ຂອງການປົກ ປ້ອງດັ່ງກ່າວ ອາດສົ່ງ ຜົນໃຫ້ລາຄາຂອງຢາປົວພະຍາດທີ່ໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງສິດທິບັດ ນັ້ນ ມີລາຄາສູງ, ຈຳກັດການເຂົ້າເຖິງເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ ລວມທັງ ການເຂົ້າເຖິງຢາປົວພະຍາດຂອງປະຊາຊົນ ໂດຍສະເພາະ ຜູ້ທຸກ ຍາກ. ໃນປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ແລະ ດ້ອຍພັດທະນາ, ປະຊາຊົນຈ່າຍຄ່າຢາປົວພະຍາດດ້ວຍຕົນເອງປະ ມານ 50-95%, ດັ່ງນັ້ນ ລາຄາຢາປົວພະຍາດທີ່ສູງອາດ ເຮັດໃຫ້ໂອກາດໃນການເຂົ້າ ເຖິງຢາ ຂອງປະຊາຊົນຫຼຸດລົງ ອັນຈະສົ່ງຜົນສະທ້ອນ ດ້ານລົບ ຕໍ່ສະຫວັດດີການ ໂດຍ ລວມຂອງສັງຄົມ. ພ້ອມກັນນັ້ນ, ການວິ ໄຈຕ່າງໆກໍ່ປະເຊີນກັບບັນຫາ

ຕົ້ນທຶນທີ່ສູງຂຶ້ນຂອງອຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງມື ເຊິ່ງເຫດຜົນສ່ວນ ໜຶ່ງແມ່ນຍ້ອນອຸປະກອນ ແລະ ເຄື່ອງມືເຫຼົ່ານັ້ນໄດ້ຮັບການປົກ ປ້ອງສິດທິ ບັດ. ສະນັ້ນ, ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຊັບສິນທາງປັນຍາພາຍໃນປະເທດ ຄວນ ສ້າງຄວາມສົມດຸນລະຫວ່າງການປົກປ້ອງສິດທິບັດ ແລະ ການສົ່ງເສີມການ ແຂ່ງຂັນເພື່ອຫຼີກລ່ຽງການຜຸກຂາດ ດ້ານລາຄາ.

1. ການໃຊ້ສິດເໜືອສິດທິບັດ ຫຼື ການອະນຸຍາດ ແບບບັງຄັບ (Compulsory Licensing: CL)

ໝາຍຄວາມວ່າສະຖາບັນລັດຖະບານ ຫຼື ບຸກຄົນທຶສາມ ທີ່ໄດ້ຮັບອະນຸ ຍາດຈາກລັດຖະບານ ສາມາດນຳໃຊ້ສິດເໜືອສິດທິບັດຢາປົວພະ ຍາດ ໂດຍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບຂໍອະນຸຍາດລ່ວງໜ້າຈາກເຈົ້າຂອງສິດທິບັດເພື່ອ ຈຳໜ່າຍ/ໃຊ້ພາຍໃນປະເທດເປັນສ່ວນໃຫຍ່ ໃນກໍລະນີທີ່ຈຳເປັນ ເຊິ່ງການນຳໃຊ້ດັ່ງ ກ່າວແມ່ນ ເພື່ອພົນປະໂຫຍດແກ່ສາທາລະນະ ກໍຄືໃນສະພາບການສຸກເສີນຂອງຊາດ ຫຼື ໃນສະພາວະສຸກເສີນທີ່ຮ້າຍແຮງ ແລະ ຮີບດ່ວນ ເຊັ່ນ: ຂາດຢາປົວພະຍາດທີ່ກຳລັງແຜ່ລະບາດ, ໂດຍມີເງື່ອນໄຂວ່າເຈົ້າ ຂອງສິດທິບັດຕ້ອງໄດ້ຮັບຄ່າທິດແທນທີ່ເໝາະສົມ. ເຈົ້າຂອງສິດທິ ບັດມີສິດຮ້ອງທຸກ ຖ້າຜູ້ກ່ຽວເຫັນວ່າ ຄ່າທິດແທນ ແມ່ນບໍ່ສົມເຫດ ສົມຜົນ. ຖະແຫຼງການໂດຮາປີ 2001 (Doha Declaration)(ພາຍໃຕ້ວັກທີ 6 ຂອງຖະແຫຼງການໂດຮາ (Paragraph 6 System)) ໄດ້ສ້າງຂໍ້ໂຍະຍານເພີ່ມເຕີມໃນສັນຍາ TRIPS ໂດຍສະ ເພາະສຳລັບປະເທດດ້ອຍພັດທະນາ. ຖະແຫຼງການໂດຮາປີ 2001 ອະນຸຍາດໃຫ້ປະເທດທີ່ບໍ່ມີຄວາມອາດສາມາດພຽງພໍ ໃນການຜະລິດຢາປົວ ແລະ ຕ້ານພະຍາດຮ້າຍແຮງໃດໜຶ່ງ ທີ່ແຜ່ລະ ບາດໄປທົ່ວໂລກເຊັ່ນ: ໂຮກ ເອດສ໌, ວັນນະໂຮກ, ໄຂ້ຍຸງ ແລະ ອື່ນໆ, ສາມາດນຳໃຊ້ CL ເພື່ອໃຫ້ອົກປະເທດໜຶ່ງ ຜະລິດຢາດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ຕົນໂດຍຕ້ອງເຄົາລົບ ເງື່ອນໄຂຈຳນວນໜຶ່ງ ເຊັ່ນວ່າ: ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ WTO ວ່າຕົນບໍ່ສາມາດ ຜະລິດຢາດັ່ງກ່າວ (ສຳລັບປະເທດ ດ້ອຍພັດທະນາ ບໍ່ຕ້ອງແຈ້ງ), ຕ້ອງ ກຳນົດປະລິມານຢາທີ່ຕ້ອງການ, ນຳເຂົ້າຕາມປະລິມານດັ່ງກ່າວທັງໝົດ, ຮັບປະກັນບໍ່ ໃຫ້ສົ່ງອອກຄືນ ຫຼື ຂາຍເກັ່ງກຳໄລ.

2. ການນຳເຂົ້າແບບຂະໜານ (Parallel Import: PI)

ສະມາຊິກ WTO ສາມາດນຳເຂົ້າຢາປົວພະຍາດທີ່ໄດ້ຮັບການປົກ ປ້ອງສິດທິບັດ ຈາກປະເທດອື່ນທີ່ຂາຍຢາດັ່ງກ່າວ ໃນ ລາຄາທີ່ຖືກ ກວ່າລາຄາຂາຍພາຍໃນປະເທດ ໂດຍບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງ ຂໍອະນຸຍາດ ຫຼື ທິດແທນເຈົ້າຂອງສິດທິບັດ. ຂໍ້ໂຍະຍານນີ້ເປັນການສົ່ງເສີມການແຂ່ງຂັນ ດ້ານລາຄາ ເຮັດໃຫ້ບໍ່ມີການຜຸກຂາດ ໃນການກຳນົດລາຄາຢາ ອັນຈະເຮັດໃຫ້ລາຄາຢາຢູ່ໃນລະດັບທີ່ ສົມເຫດສົມຜົນ ແລະ ທີ່ປະຊາຊົນທົ່ວໄປເຂົ້າເຖິງໄດ້.

ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍຊັບສິນທາງປັນຍາ ຂອງ ສປປ ລາວ ກຳ ນົດໃຫ້ສາມາດນຳໃຊ້ຂໍ້ໂຍະຍານນີ້.

